

עדי יפה

ניים שקמו בערי פיתוח באמצעים אלה, בסכומים ש" התורמים נתנו.

קרן ספיר בבולוניה

כשכלו כל הקיצים, נקט ספיר בטכסיס נושן עוד יותר — לעבור להתקפה. וכך, לפתע, השתרבבה לעניין ועידת-בולוניה: **פינחס ספיר**: ...היתה השבוע ישיבה של ועדתי הכספים. בימים אלה גם חברי ועדתי-הכספים יודעים ודאי שזה לפני בחירות. את הפרוטוקול של הישיבה איננו יכול לקרוא. אז נניח שזאת התרפסות וחנופה. וחברי-כנסת מסויים איננו מתרפס, איננו נוסע — אינני רוצה להגיד — שם בבולוניה, או איפה שהוא היה, ודאי דיברו איתו ואמרו לו: לך מכאן, או זו לא התרפסות. אלא מי שיושב ומדבר בוועדת הכספים — הוא מתרפס.

אורי אבנרי: שם לפחות לא חיילקו כסף!
אביעד יפה: אני לא בטוח. הייתי רוצה לראות את החשבונות.
אורי אבנרי: אולי אתה מוכן לפרט מה אמרת עכשיו, אדוני?
היו"ר מרדכי זר: לא עכשיו.
אורי אבנרי: פה נקראה קריאת-ביניים ש" יש בה עלייה כבדה. אני רוצה שהאדם שקרא אותה יקום ויגיד את זה בפה מלא.
היו"ר מרדכי זר: חברי-הכנסת אבנרי, אתה יכול להתלונן, אבל לא נעשה כאן בירור. זה לא מקום לבירור.
אורי אבנרי: עכשיו הוא שותק!

עוד באותה ישיבה מסר אבנרי הודעה אישית, בה הכריז בצורה חדי-משמעית שכל ההוצאות של ההשתתפות בוועידת בולוניה — כולל דמי-הנסיעה, מסי-הנסיעה, עה, האירוח בבתי-המלון והארוחות — היו על חשבון המשתתפים. אף אגורה אחת לא באה מיזמי הוועידה.

האופוזיציה של בגין

כל אותו זמן כמעט שתקו אנשי חרות, שהרגישו מאוד לא בנוח בוויכוח כולו. אבל לספיר לא היה שום חשק להניח לשותפיו להתחמק מן העניין. הוא גרר אותם לויכוח בכוח:

פינחס ספיר: ...אז אני בידידות עם חברי-הכנסת בדר. האם אני מבין עם מי הוא בידידות? — מפני שמישהו דיבר פה, עמד על הרמה, שיקץ אותו במשך לילה שלם, לא התערבתי, לא עשיתי אף קריאת-ביניים. אז אני הייב לא להיות איתו בידידות? האם זה עניינו באיזה יחסים אני עם חברי-הכנסת בדר?
אורי אבנרי: יחסים של בדר-עופר, ספיר-גולדשטיין, אלה היחסים.

פינחס ספיר: לא התכוונתי אליך, אל תקפץ.
מנחם בגין: חתי"כ אבנרי, האם אתה באמת חושב שתהיה לנו למופת, לטוהר בבית הזה?
אורי אבנרי: „האופוזיציה הראשית“ צריכה להסמיך על חקקה בפרשה! זאת בכלל אופוזיציה!

מנחם בגין: אתה הרי משחית את הדור הצעיר!
פינחס ספיר: בכלל, שניים-שלושה-ארבעה חברי-כנסת לקחו להם את המונופול על הטהור! (המשך בעמוד 34)

מנחם פרוש: אתה עוסק בביוב!
יצחק קורן: שותקים לך.
מנחם פרוש: „הביוב הולך“ זה ווטרגייט.
(המוזקה כללית. קריאות-ביניים מבזזים רדים נגד אבנרי.)

אורי אבנרי: אעשה הפסקה קלה, כדי שכל אחד מהברי-הכנסת הרוצה למצוא חן בעיני השר ספיר ירים את קולו ויקרא קריאת-ביניים, ויירשם בפרוטוקול שהוא ומיפלטנו התייצבו לימינו של השר ספיר. אני מפסיק עכשיו לדקא.

קלמן כהנא: (צועק קריאת-ביניים. המולה כללית.)

היו"ר מרדכי זר: חברי-הכנסת אבנרי גמר את זמנו.

צבי גרשוני: שירד!

היו"ר מרדכי זר: אני לא צריך עזרה.

מנחם פרוש: הוא רוצה למצוא חן בעיני פתח.

היו"ר מרדכי זר: אני רוצה לומר דבר-מה, חברי-הכנסת אבנרי גמר את זמנו, פלוס המיכתב שציטט ולא חשב לקרוא. הוא עבר בשתי דקות נוספות. אל תפסיקו אותו, כדי שימשיך עוד. תנו לו לגמור.

אורי אבנרי: תודה.

עשר שאזות שכל אחת מהן מחייבת ועדתי הקירה. ייתכן מאוד שתוך כדי כך תתעוררנה שאזות נוספות, גם זה בנוסח ווטרגייט.

חתול גדול מאוד

אדוני היושב ראש, מר ספיר הגדיר את מגלי השערוריה הזאת — והכוונה היא אלינו — כ„טורפי ספיר“. **אני אינני טורף ספיר. אצלי אין אפלטות. לגבי אין הבדל בין קרנות ספיר, עתיקות דיון, מכירת זיכרונות גולדה מאיר ואכא אכן, תלי ניכורים וניכוריות.**

באגדת הילדים, החליטו העכברים לתלות פעמון על צוואר החתול, כדי להזהיר בפני בואו. זה הוחלט פה אחד, אולם ההחלטה לא בוצעה מחוסר מתנדב. **מר ספיר הוא חתול גדול בכית הזה, ואני התנדבתי לתדות את הפעמון.**

יצחק קורן: איך אתה מדבר! (קריאות נרגזות.)

אורי אבנרי: אני מציע דיון פומבי במליאה, אני מציע מינוי ועדת-חקירה ממלכתית. **ואני מוסיף אתגר פשוט לשרי-האוצר: אם הכז כשר, אם אין מה להסתיר, אנא, קום אתה ודרוש הקמת ועדה זו!**

הפרוטוקול אינו משקף, כמוכן, אלא חלק קטן מן החמולה שליוותה את החלק השני של הנאום. כאשר קם **פינחס ספיר** להשיב, נקט בטכסיס העתיק ביותר של הפוליטיקאי, שאין לו תשובה: **שר האוצר פינחס ספיר**: אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לא אשתוכח את חברי-הכנסת אבנרי, עם השמצותיו. הוא עושה זאת בהודמנויות שונות, אבל הפעם עשה זאת כאן. אני מרשה לעצמי אפילו להגיד שלמטה מכבודי להתייחס לדיבורים, להשמצות של חברי-הכנסת אבנרי. אבל אשתמש בהודמנות זו כדי להבהיר את העניין.

פירסום בתוך הכנסת

ואכן, ספיר התחיל לנאום ארוכות, לספר סיפורים, לשרבב בסיפור שמות מכובדים כמו משה שרת ז"ל — אך לא להתייחס אף לאחת השאלות המעשיות שעורר אבנרי.

תחילה ניסה לטעון שלא היתה כלל סודיות — וניפנף בפרוטוקולים שונים של ועדתי-הכספים, בטענה שבהם דיווח על הקרן. (בהמשך הוויכוח נתברר שגם זאת היתה אי-אמת.)

יו"ר ועדתי-הכספים, ישראל קרגמן, הוא מעין נער-שליח של ספיר, הלורד מחויק חותמת-הגומי שלו: **פינחס ספיר**: ...ביררתי בוועדת הכספים — היושבי ראש, חברי-הכנסת קרגמן, יושב כאן — כשהיושבי-ראש מקבל את הודעה — הוא מכניס אותו לסיף, וכותב לוועדת הכספים: הוומר עומד לרשותכם, אתם יכולים לראות אותו, לקרוא בו. בוודאי, אין זה עניינו של יושבי ראש ועדת הכספים, בוודאי ובוודאי לא שלי, מי קרא מי התעניין ומי לא התעניין.

אורי אבנרי: גם זאת ביקורת פרלמנטרית!
פינחס ספיר: אינני מתווכח איתך, ואינני עונה לך.

אורי אבנרי: זה שאינך עונה — זאת רואים כולם. אני חושב שכולם מבינים שאתה אינך עונה אף על אחת מהשאלות שהצגתי!
קריאה: זה מגיע לך.

שר האוצר ספיר: אינני רוצה להתווכח. מפני שאקפיץ אותך וארגיז אותך, וגם זה לא לכבודי. אני רוצה רק להגיד: כל הדיבורים של שנים-שלושה אנשים בכנסת, „אנו“, „אנחנו“, שמדברים על העניין הזה ורואים רק היכן תפשו אולי את ספיר — בשבילי, ואני חושב שבשביל רבים, ובסופו של דבר אני חושב שבשביל כולם — מעניינים הגנים שקמו, מאה בתי-הספר התיכונים

שאלה 7

איזו דרך עברו הכספים מן התורם אל היעד שקבע לו מר ספיר? האם עברו כספים דרך ידי מר ספיר עצמו, דרך ידי עוזריו, או דרך מוסדות כלכליים הכפופים לו? האם הצמיחו בדרך ריבית, ולאן הועברה ריבית זו, אם היתה?

יש טביעת אצבעות!

הסיפור כאילו לא נגעו ידי מר ספיר ועוזריו בכסף, גם הוא הוכח, ככזב. בחוסר-הזירות תמוה פירסם מר ספיר עצמו, בשעתו, שקיבל במעמד פומבי צ'ק בסך מליון לירות מידי מר יקותיאל פדרמן. על הצ'ק הזה בוודאי יש טביעת-אצבעות!

בכלל, מה תפקידם של העוזרים? יותר מדי אנו שומעים לאחרונה על עוזרים — ארליכמן, עדי יפה, הודמנו ועוזרי רסקין. כולם עזרי.

שאלה 8

באיזו מידה שימשה קרן ספיר לשיחוק האופוזיציה בארץ, לשילובה במערכת השלטון של מר ספיר? כמה תרמו לקרן אילי-התון של תנועת החרות והליברלים, המפד"ל והאגודה — ותמורת מה? אילו הנאות קיבלו מן הקרן מוסדות הקשורים במישרין או בעקיפין בגופים אלה, והמיזנים את עסקניהם?

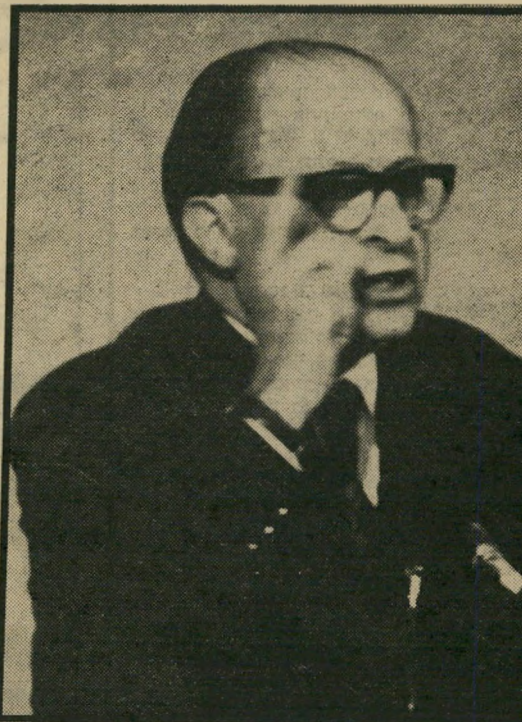
מס ספיר מסמיק

מר ספיר אמר ברדיו: „הסמקתי ממה שאמרו לי בדר וגולדשטיין, וגם ארליך.“ הם הערימו עליו מחמאות ודבריי-חנפה לרוב, אני מסמיק כשאני חושב על דמות „האופוזיציה הראשית“ במדינה!

בדר-עופר, ספיר-גולדשטיין — הקואליציה יה של רחוב ליוניבזום, הקואליציה שנתנה הכשר לעיסקת-המחתרת של מר ספיר בשוק הדוורים השחורים — וזהו הקואליציה מקור אד קיר המתלכדת עכשיו סביב מר ספיר.

שאלה 9

מדוע התנהלה הפעולה כולה במחתרת? מה היה פה

מנחם בגין

להסתיר? ממתי פחדים תורמים לגלות את תרומותיהם, תחת להתפאר בהן? ואם היה פה ושמ תורם בחו"ל שחרם כסף שחור — מה זה משנה לגבי התורמים בארץ, ותורמי הכסף הלבן בחו"ל?
אפילו המחתרת — היא המהווה את הי רגל השחור המתנופף על העניין כולו.

תחילה אמרו שהמשלה אישרה לפני שנתיים, לאחר מכן הסתבר שזה הוכרז באקראי באחת מישיבות הממשלה, תוך דיון בנושא אחר, וכי השרים חשבו שמדובר על עניין של מה בכך, אולי תרומה קטנה מאוטוקרס לבריכה בקיבוץ של אחדות-העבודה, בהסוואה של מוסד חינוכי, באמצעות קרן-ספיר קטנה!

שאלה 10

באיזו מידה מצאה שיטה זו של גיהול מדינה כחנותי מכולת פרטית, כשהפיקס פתח והיד רושמת, והסחורה מתגלגלת מתחת לדוכן — העתקים וחיקויים במוסדות אחרים — מעיריית טדי קולק ועד לקרן אהוד אבריאל בקריית-שמנה?

סוכן של פתח

יצחק קורן: זה מתחת לביקורת. זה פרק של כבוד, ואתה הופך זאת להשמצה!